

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Zákon o prevencii závažných priemyselných havárií - povinnosti

Ministerstvo životného prostredia SR
odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti

Ing. Henrieta Čajková
02/5956 2400, 0905 669 515

henrieta.cajkova@enviro.gov.sk

História a riešenie na úrovni EÚ

Príklady závažných priemyselných havárií

- 1976 – Seveso, Taliansko
- 1984 – Bhópál, India
- 1986 – Bazilej, Švajčiarsko
- 2000 – Baia Mare, Rumunsko
- 2000 – Enschede, Holandsko
- 2001 – Toulouse, Francúzsko
- 2005 – Buncefield, UK

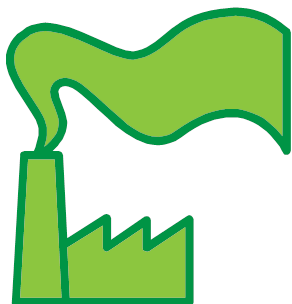
1982 – smernica SEVESO I a jej dodatky

1996 – smernica SEVESO II a jej dodatky (96/82/ES)

2012 – **smernica SEVESO III** - o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES

Cieľ legislatívy v oblasti prevencie ZPH

- prevencia závažných priemyselných havárií v podnikoch s prítomnosťou nebezpečných látok a obmedzovanie ich následkov na život a zdravie ľudí, životné prostredie a majetok

prítomné
nebezpečné
látky

kategorizácia
podniku

prevencia a
pripravenosť na
ZPH

Legislatívna úprava v SR

- 2002 – zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a vyhlášky (489/2002, 490/2002)
- 2003 – Helsinský dohovor o cezhraničných účinkoch priemyselných havárií / aktívna spolupráca medzi štátmi pri prevencii priemyselných havárií, pripravenosti na ne, pri ich efektívnom zdolávaní a obmedzovaní ich nepriaznivých účinkov, najmä takých, ktoré môžu presiahnuť hranice štátov (MŽP SR/MV SR)
- 2015 – **zákon č. 128/2015 o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov / 1 vykonávacia vyhláška č. 198/2015 Z. z.**

Nová právna úprava

- v niektorých oblastiach bolo potrebné vykonať zmeny a doplnenia s cieľom objasniť a aktualizovať určité ustanovenia, zlepšiť vykonateľnosť a zároveň zachovať alebo ešte zvýšiť úroveň ochrany
- SEVESO III zohľadňuje **zmeny v systéme EÚ v oblasti klasifikácie nebezpečných látok/** najmä nariadenie (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí

Predmet úpravy

§ 1

- ciele a princípy zachované - prevencia ZPH v podnikoch s prítomnosťou nebezpečných látok a obmedzovanie ich následkov na zdravie ľudí, ŽP a majetok
- rozšírenie pôsobnosti – uskladňovanie plynu v podzemných zásobníkoch (prírodné horninové štruktúry a podzemné priestory), úložiská ťažobného odpadu s prítomnosťou NL
- úprava výnimiek - „vojenské objekty“, zrušenie výnimky pre zariadenia MV SR

Vymedzenie základných pojmov

§ 2

- pôvodné pojmy prispôbené zneniu smernice
- prevencia ZPH, zariadenie, nebezpečná látka, nebezpečnosť, nebezpečenstvo, riziko, skladovanie,
- niektoré pojmy sú definované priamo pri konkrétnych ustanoveniach (požiadavka LRV)
- ZPH/ udalosť, akou je závažný únik NL, požiar alebo výbuch v dôsledku nekontrolovateľného vývoja počas prevádzky podniku vedúci k vážnemu bezprostrednému alebo následnému ohrozeniu zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku s prítomnosťou jednej alebo viacerých NL
- prítomnosť NL - tzv. generované látky v množstvách = alebo > ako prahové množstvá
- nové pojmy – „domino efekt“ v nadväznosti na § 13/ možnosť zvýšenia pravdepodobnosti vzniku ZPH alebo zhoršenia jej následkov v dôsledku vzájomnej blízkosti zariadení, podnikov alebo skupiny podnikov a umiestnenia NL

Podnik

§ 3

- **„podnik“** – priestor alebo súbor priestorov riadený prevádzkovateľom, s prítomnosťou NL, zaradený do kategórie A alebo B
- **„podnik kategórie A“/„podnik kategórie B“** – na základe prahových množstiev/súčtového pravidla/príloha č. 1
- **„susediaci podnik“** – s prítomnosťou NL alebo bez prítomnosti NL v blízkosti podniku – zvýšenie rizika ZPH alebo zhoršenie následkov

Podnik

§ 3

- „**nový podnik**“
  - a) po 31. júli 2015
  - b) zmena kategórie (A –B, B-A) v dôsledku zmien v zariadení alebo činností s následkom zmeny v zozname NL prítomných v podniku
- „**existujúci podnik**“ – „A“ alebo „B“ do 31. júla 2015, spadajúci pod starý zákon aj pod nový zákon bez zmeny zaradenia

Podnik

§ 3

- „iný podnik“
  - zaradený ako „A“ alebo „B“ po 31. júli 2015, uvedený do prevádzky pred 1. augustom 2015 (napr. podnik, ktorý bol v prevádzke ale nebol zaradený pod starý zákon a zaradí sa pod nový zákon) alebo podnik, ktorý zmení kategorizáciu (A-B, B-A) v dôsledku iných zmien ako sú uvedené pre nový podnik (napr. zvýšenie alebo zníženie množstva NL, zaradenie novej NL do zoznamu, vyradenie NL)

Povinnosti prevádzkovateľa

§ 4

- prehľad povinností pre prevádzkovateľov podnikov kategórie A a B
- zmeny - zníženie administratívnej záťaže pre „A“, súlad so smernicou
- povinnosti v ods. 2 – podniky „A“ aj „B“
- povinnosti v ods. 3 – iba „B“ – vnútorný havarijný plán, podklady do POO, služba havarijnej odozvy (pozor - nie všetky „B“), bezpečnostná správa, finančné krytie

Oznámenie

§ 5

- **kto** – prevádzkovateľ „A“ aj „B“
- **komu** – okresnému úradu v sídle kraja
- **ako** – písomná forma (listinná alebo elektronická) na formulári (vzor - vyhláška)
- **kedy** – „nový podnik“/pred výstavbou/uvedením do prevádzky/pred zmenami;
„iný podnik“/12 mesiacov
- **POZOR na ods. 3** – nová informačná povinnosť ešte pred vykonaním zmien, aktualizované oznámenie predložiť až následne

Posúdenie rizika

§ 6

- **kto** - prevádzkovateľ „A“ aj „B“
- **čo zahŕňa** – identifikácia nebezpečenstiev / udalostí, kvantifikácia pravdepodobnosti, odhad následkov, hodnotenie rizika a posúdenie jeho prijateľnosti
- v nadväznosti na to nezabudnúť na prijímanie opatrení na zníženie rizika a jeho následné riadenie
- možnosť použiť aj inú dokumentáciu
- v primeranom rozsahu je súčasťou následnej dokumentácie
- podrobnosti vo vyhláške – bez významných zmien
- predbežný odhad rizika sa už nevykonáva !

Program prevencie a bezpečnostný riadiaci systém

§ 7

- **kto** - prevádzkovateľ „A“ aj „B“
- **kedy** – „nový podnik“/pred výstavbou/uvedením do prevádzky/pred zmenami;
„iný podnik“/12 mesiacov
- ciele, princípy, zásady PP nezmenené
- plnenie PP – prostredníctvom BRS, „A“ môže aj pomocou iných systémov/štruktúr
- povinnosť prehodnocovania PP raz za 5 rokov
- **POZOR/ods. 8** –zmeny/ prehodnotenie/ aktualizácia/informovanie OÚ vopred
- podrobnosti vo vyhláške - bez významných zmien

Bezpečnostná správa

§ 8

- **kto** – prevádzkovateľ „B“
- **komu** – okresnému úradu v sídle kraja
- **ako** – písomná forma (listinná alebo elektronická)
- **kedy** – „nový podnik“ / pred výstavbou/ uvedením do prevádzky/pred zmenami;
„iný podnik“ / 2 roky
- ciele, princípy a obsah BS nezmenené
- rozhodnutie o súhlase/ konanie § 27/expertné posudky
- **nový podnik** – BS aj s rozhodnutím predložiť SIŽP ku konaniu IPKZ
- povinnosť prehodnocovania najmenej raz za 5 rokov, aktualizovania,
- **POZOR/ods. 9** – zmeny/ prehodnotenie/aktualizácia/ informovanie OÚ vopred
- podrobnosti vo vyhláske - bez významných zmien

Havarijný plán

§ 9

- a) vnútorný havarijný plán
- b) plán ochrany obyvateľstva

Ciele

- vykonať opatrenia na ochranu zdravia ľudí a ŽP
- zabezpečiť potrebnú informovanosť zamestnancov, verejnosti a príslušných orgánov
- zabezpečiť sanáciu a obnovu poškodeného ŽP

Vnútorný havarijný plán

§ 10

- **kto** – prevádzkovateľ „B“
- **komu** – okresnému úradu v sídle kraja oznámiť vypracovanie do 30 dní
- **kedy** - „nový podnik“/pred uvedením do prevádzky/pred zmenami;
„iný podnik“/2 roky
- obsah – bez významných zmien
- povinnosť precvičovania, prehodnocovania, aktualizovania, najmenej raz za 3 roky
- podrobnosti vo vyhláske - bez významných zmien

Plán ochrany obyvateľstva

§ 11

- **kto** – prevádzkovateľ „B“
- **komu** – orgánu, ktorý vypracúva POO
- **kedy**- „nový podnik“ /pred výstavbou/uvodením do prevádzky/pred zmenami;
„iný podnik“/2 roky
- spolupráca prevádzkovateľa na požiadanie orgánu v záujme previazanosti POO s vnútorným havarijným plánom

Služba havarijnej odozvy

§ 12

- **kto** – prevádzkovateľ „B“ ak splní súčasne obe podmienky uvedené v § 12 ods. 1 písm. a) a b)
- NL patriaca do kategórie nebezpečnosti H1, H2, H3, P1a, P1b, P2, P5a, P5b, P5c časti 1 prílohy č. 1 alebo NL v položkách 15, 18, 34 časti 2 prílohy č. 1
- udalosti s určitými NL, ktorých účinky na zdravie ľudí, ŽP a majetok presiahnu územie podniku a v dôsledku domino efektu ich bude potrebné obmedzovať SHO
- rôzne spôsoby zabezpečenia – ZHÚ, ZHZ, BZS, vlastní zamestnanci, jednotky CO, ...
- akcieschopnosť zohľadniť vo VHP
- **komu** – oznámenie zabezpečenia okresnému úradu v sídle kraja, KR a OR HaZZ, HBÚ a OBÚ
- **kedy** - „nový podnik“ pri uvedení do prevádzky,
„iný podnik“ / 2 roky

Domino efekt

§ 13

- **register podnikov**, susediacich podnikov alebo ich skupín, pri ktorých by sa riziko alebo následky ZPH mohli zhoršiť z dôvodu ich zemepisnej polohy alebo vzájomnej blízkosti alebo ich zásob NL
- **povinnosť spolupracovať** s inými prevádzkovateľmi, vymieňať si informácie, spolupracovať na informovaní verejnosti a susediacich podnikov , na požiadanie poskytovať informácie orgánu, ktorý vypracúva POO
- kompetencia prenesená MŽP SR na SAŽP
- pripravuje sa metodika

Územné plánovanie, povoľovacia činnosť a účasť verejnosti na rozhodovacích procesoch

§ 14

- povinnosť orgánov zohľadniť ciele prevencie ZPH a obmedzovania následkov pri umiestňovaní nového podniku, zmenách v podnikoch, rozvoji územia
- pri ÚPČ (ÚP obce a zóny) a povoľovacej činnosti je potrebné zohľadňovať dodržanie primeraných bezpečnostných vzdialeností, ochranu chránených území, určenie dodatočných technických/iných opatrení pri existujúcich podnikoch
- povinnosť prevádzkovateľa poskytnúť informácie o rizikách
- účasť verejnosti – osobitné predpisy
- **POZOR** – novelizácia zákona EIA/§ 18 ods. 1 písm. h) /predmetom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny musí byť každá navrhovaná činnosť, na ktorú sa vzťahuje zákon o haváriách/§1ods. 2

Informácie pre verejnosť

§ 15

- **kto/čo (ods. 2)** - prevádzkovateľ „A“ aj „B“/ povinnosť zabezpečiť trvalý prístup verejnosti k informáciám; aj elektronicky na svojom webovom sídle; príloha č. 2
- **kto/čo (ods. 3 a 4)** - prevádzkovateľ „B“ /pravidelné informovanie verejnosti, ktorá môže byť dotknutá ZPH o bezpečnostných opatreniach, pokynoch; aj na webovom sídle; osobitne dotknutá obec/zamestnanci a správcovia verejných budov a miest/školy, nemocnice, susediace podniky; minimálne raz za 5 rokov;
- pravidelné preskúmavanie a aktualizácia informácií/hlavne pri zmenách !

Informovanie verejnosti

§ 15

- ZPH/cezhraničné účinky – všetky info z ods. 2 a 3 predložiť aj MŽP a MV SR na účel informovania iného štátu
- ochrana údajov v zozname NL a BS za účelom ich sprístupnenia verejnosti - upravené predložiť okresnému úradu v sídle kraja a MŽP na elektronickom nosiči dát
- povinnosť zabezpečiť ochranu utajovaných skutočností podľa osobitného predpisu ostáva nedotknutá

Informačný systém PZPH

§ 16

- zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií
- obsah – rôzne registre/podniky, domino efekt, OSO, autorizované osoby, ZPH, kontroly, priestorové údaje o podnikoch a okolí, ...
- kompetencia prenesená na SAŽP
- www.enviroportal.sk

Zhromažďovanie údajov o ZPH

§ 17

- **bezodkladne** oznámiť MŽP SR a MV SR/spôsob ani forma oznámenia ZPH nie je určená
- **do 48 hodín** oznámiť MŽP SR a MV SR aj elektronicky v ustanovenej forme/ formulár vo vyhláške/ v prípade zmien aktualizovať
- **do 9 mesiacov** oznámiť MŽP SR všetky informácie v ustanovenej forme/formulár vo vyhláške
- MŽP SR vypracuje komplexnú správu, aj z informácií od orgánov; informuje EK – databáza e-MARS,
- **povinnosť prevádzkovateľa/ročná súhrnná správa** o každom prípade, keď takmer došlo k ZPH/do 28.februára nasledujúceho roka/v ustanovenej forme/formulár vo vyhláške

Finančné krytie zodpovednosti za škodu

§ 18

- **kto** – prevádzkovateľ „B“
- **komu** – nikomu nezasiela 😊,
- **kedy**- „nový podnik“/pri uvedení do prevádzky/
„iný podnik“/ 3 mesiace
- výška finančného krytia musí zodpovedať jej predpokladanému rozsahu následkov ZPH, pričom sa zohľadní výsledok posúdenia rizika

Špecialista na PZPH

§ 19

- bez významných úprav
- vypracúva oznámenie, posúdenie rizika, BS, PP, VHP, podklady do POO, aktualizácie
- rozsah odbornej prípravy 160 hodín/ opakovaná 40 hodín/obsah vo vyhláske – bez významných zmien
- skúška do 3 mesiacov od podania žiadosti/možnosť predĺžiť na základe žiadosti na 12 mesiacov
- žiadosť o vykonanie skúšky – najneskôr do 6 mesiacov od absolvovania odbornej prípravy
- **POZOR** – žiadosť o predĺženie platnosti osvedčenia/najneskôr 30 dní pred uplynutím platnosti

Špecialista na PZPH

§ 19

Ustanovenie osoby zodpovednej za koordináciu a kontrolu zabezpečovania úloh

- **kto** – prevádzkovateľ „A“ aj „B“
- **kedy** - „nový podnik“ /pri uvedení do prevádzky/
„iný podnik“ / 3 mesiace
- **ako** – na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo na základe zmluvného vzťahu prevádzkovateľa s autorizovanou osobou
- **komu** – ustanovenie oznámiť okresnému úradu v sídle kraja bezodkladne/aj zmenu

Oprávnenie na vykonávanie odbornej prípravy

§ 20

- vykonávanie odbornej prípravy na základe rozhodnutia ministerstva
- bez významných zmien

Autorizácia

§ 21

- medzi činnosti na ktoré sa udeľuje autorizácia sa doplnilo aj vypracovanie a aktualizácia oznámenia (vzhľadom na novú klasifikáciu NL)
- skrátenie lehoty na 30 dní pri žiadosti o predĺženie platnosti rozhodnutia
- ostatné bez zmien

Komisia pre prevenciu ZPH

§ 22

- Komisia a zbor expertov zriadená rozhodnutím ministra ŽP ako poradný orgán
- štatút, rokovací a skúšobný poriadok
- úloha komisie a zboru expertov:
  - zabezpečenie skúšky
  - prerokúvanie plánu kontrol
  - príprava odborných posudkov v konaniach o súhlase s bezpečnostnou správou

Orgány štátnej správy

§ 23

- MŽP SR
- MV SR
- okresné úrady v sídlach krajov
- okresné úrady (odborné ústredia CO a odborné ústredia ŽP – ťažobný odpad)
- SIŽP
- NIP a inšpektoráty práce
- KR HaZZ a OR HaZZ
- ÚVZ SR a regionálne úrady
- HBÚ a obvodné banské úrady

Štátny dozor a koordinácia kontrolnej činnosti

§ 24

- výkon štátneho dozoru koordinovaným spôsobom
- koordináciu zabezpečuje SIŽP (OÚ v sídle kraja sú súčasťou)
- plán kontrol – tzv. veľký /MŽP SR/všeobecné otázky, informácie, zoznam podnikov, domino efekt plus vonkajšie zdroje rizík, postupy,
- plán bežných kontrol /SIŽP/vrátane počtu kontrolných dní v podniku
- frekvencia kontrol nezmenená/12 a 36 mesiacov
- mimoriadne kontroly – preverenie sťažností, prešetrenie ZPH
- následné kontroly – pri závažnom porušení povinnosti / do 6 mesiacov od ukončenia bežnej kontroly/mimoriadnej kontroly
- oboznámenie prevádzkovateľa s priebežným, čiastkovým alebo s protokolom o výsledku kontroly pred jeho prerokovaním najneskôr do 4 mesiacov od zistenia porušenia povinnosti
- možnosť orgánu štátneho dozoru rozhodnúť o zastavení prevádzky/zariadenia pri bezprostrednom ohrození, ak neboli vykonané opatrenia na nápravu

Správne delikty

§ 25

- pokuty ukladá už len SIŽP
- v rozsahu od 1000 – 33 000 eur
- poriadková pokuta do 20 00 eur/ak nebola umožnená kontrola podniku
- pri nevykonaní opatrení na nápravu – ďalšia pokuta až do dvojnásobku hornej hranice pokuty, aj opakovane (do dvoch rokov od dňa, keď sa mala povinnosť splniť)
- možnosť uložiť pokutu do dvoch rokov odo dňa, keď sa SIŽP dozvedela o porušení povinnosti

Konanie - § 26

Konanie o súhlase s BS alebo jej aktualizáciou - § 27

- na konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem § 27 ods. 3 a 4
- konanie k BS - bez významných zmien
- MŽP SR – v rámci stanoviska pre okresný úrad v sídle kraja využije posudok experta zo zboru expertov

Prechodné ustanovenia

§ 28

- úprava povinností pre existujúce podniky
- aktualizované oznámenie – 1. november 2015
- aktualizovaná bezpečnostná správa – 1. august 2016
- vnútorný havarijný plán – 1. august 2016
- podklady do POO – 1. august 2016
- osvedčenia, oprávnenia, autorizácie ostávajú platné do uplynutia času ich platnosti
- plány kontrol od 1. januára 2016
- kontroly do konca roka 2015 – podľa „pôvodného plánu kontrol“
- začaté konania sa ukončia podľa „starého zákona“

- § 29 – odkaz na smernicu 2012/18/EÚ – SEVESO III
- § 30 – zrušovacie ustanovenie – ruší sa zákon č. 261/2002 Z. z a jeho dve vyhlášky 489/2002 Z. z. a 490/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov

Čl. II - VII

- zmeny a doplnenia zákonov:
  - 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní
  - 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch
  - 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva
  - 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP
  - 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
  - 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce

Účinnosť čl. VIII 1. august 2015

Prílohy č. 1-6

- príloha č. 1 – nebezpečné látky
POZOR – vymenilo sa poradie tabuliek
- príloha č. 2 – informácie pre verejnosť
- príloha č. 3 - kritériá na oznamovanie ZPH Európskej komisii
- príloha č. 4 – informácie zasielané EK na posúdenie možnosti vylúčenia nebezpečnej látky z prílohy č. 1
- príloha č. 5 – vzor pečiatky špecialistu na PZPH
- príloha č. 6 – odkaz na smernicu SEVESO III

Ďakujem za pozornosť.